

Raadsvergadering d.d. 24 mei 2011 agendapunt 8

Aan:

De Gemeenteraad

Vries, 10 mei 2011

Onderwerp:	Onderzoek Rekenkamercommissie Tynaarlo ("zicht op succes"; onderzoek naar het re-integratiebeleid)
Portefeuillehouder:	n.v.t.
Behandelend ambtenaar:	Dhr. J.L. de Jong
Doorkiesnummer:	0592 - 266 606
E-mail adres:	j.l.de.jong@tynaarlo.nl
Gevraagd besluit:	Kennis nemen van het onderzoek van de Rekenkamercommissie Tynaarlo ("zicht op succes"; onderzoek naar het re-integratiebeleid) en daarover desgewenst de discussie voeren
Bijlage:	Onderzoeksrapport Rekenkamercommissie Tynaarlo (bijgevoegd)

Inleiding

De Rekenkamercommissie Tynaarlo (afgekort als RKT) heeft het afgelopen jaar een onderzoek uitgevoerd naar het re-integratiebeleid. Het betreffende onderzoeksrapport is uw raad toegelicht op dinsdag 10 mei jl. tijdens een informatiebijeenkomst. De RKT biedt u dit rapport ter bespreking aan. De hoofdvraag van de Rekenkamercommissie Tynaarlo is hoe het re-integratiebeleid in de gemeente Tynaarlo tot stand is gekomen vanuit dualistisch oogpunt en of de uitvoering voldoende doelmatig en doeltreffend is.

Belangrijkste conclusies en aanbevelingen in het rapport zijn:

Betrokkenheid raad

Duidelijk is dat bij de invoering van de Wwb de gemeenteraad nadrukkelijk is betrokken bij het vormgeven van het re-integratiebeleid. Het ging hierbij echter om algemene uitgangspunten en kaders. In dat stadium (2004, 2005) zijn geen concrete doelen voor duidelijk omschreven doelgroepen door de raad geformuleerd of aan de raad voorgelegd. Dit brengt met zich mee dat betrokkenheid van de raad bij het halen of niet halen van doelstellingen geringer is.

Concrete doelen zijn gaandeweg (bijvoorbeeld in 2006) door de ISD geformuleerd en aangepast, waarbij een soort trial- and- error methode is toegepast. Als doelen niet haalbaar bleken met de beschikbaar gestelde middelen, zijn de doelen aangepast en is minder gekeken of met andere instrumenten de doelen wel zouden kunnen worden gehaald. Een voldoende onderbouwing voor de te bereiken doelen ontbrak, evenals een analyse die zicht geeft op de redenen voor het niet halen van de doelen.

De betrokkenheid van de raad bij de geformuleerde doelen was niet zo groot dat toen is aangedrongen op intensiveringen of dat vraagtekens zijn geplaatst bij de analyse van de uitgangssituatie. De raad stelde zich, kortom, volgend op.

Van belang is dat de raad primair als uitgangspunt hanteert dat beleid binnen het budget voor het Werkdeel moet worden uitgevoerd. De afweging tussen te bereiken doelen en de daarmee gepaard gaande kosten is naar de achtergrond geschoven. In de situatie tot 2010/2011 leverde dat geen grote problemen op, gezien de beperkte problematiek in Tynaarlo en de omvang van het door het rijk bekostigde Werkdeel. In de komende jaren zal deze afweging naar verwachting wel gemaakt moeten worden, terwijl het inzicht in wat is bereikt en kan worden bereikt tegen welke kosten beperkt is.

Beleidsdoelen

Bij de invoering van de Wwb was een leidend principe dat (uitstroom naar) werk prioriteit had. In de loop der tijd is duidelijk geworden dat die prioriteit voor een grote groep cliënten geen waarde heeft, omdat uitstroom naar werk als niet realistisch kan worden beschouwd. De invoering van de participatieladder past in dit bijgestelde beeld. Hiermee kan niet alleen de uitstroom naar werk als beoogd resultaat worden benoemd, maar ook de verbetering van de positie op de ladder. Deze accentverschuiving is landelijk ingezet en door de ISD gecommuniceerd, waarbij de raad voldoende kennis heeft kunnen nemen van de nieuwe koers. Hoe de ladder als beleidsinstrument kan worden gebruikt is door de raad nog niet ver uitgewerkt.

Een voornemen vanaf de invoering van de Wwb is de snellere doorstroom dan wel uitstroom uit de Wwb. Dit voornemen is maar ten dele in streefcijfers omgezet. Ook is niet breed bediscussieerd hoe dit doel bereikt zou kunnen worden en de vraag is niet expliciet aan de orde gesteld wat de consequenties kunnen zijn van zo'n snellere doorstroming, bijvoorbeeld voor de duurzaamheid van de uitstroom.

Samenwerking in ISD

Het samenwerken in een ISD betekent dat er bij eenheid van beleid van de deelnemende gemeente efficiencyvoordelen zijn te behalen. Dit is naar alle waarschijnlijkheid ook bereikt. Het wordt dan echter moeilijker om 'lokaal maatwerk' te leveren. Voor Tynaarlo betekent de samenwerking dat er specifieke prestatiedoelen op gemeentelijk niveau ontbreken. De doelen zijn nu voor het gehele klantenbestand bepaald. Er zijn echter verschillen tussen de klantenbestanden van de deelnemende gemeenten. Om beoogde doelen te bereiken zou daarom voor de gemeenten een verschillende mix van instrumenten ingezet moeten worden. Of dit gebeurd is, is vanuit de rapportages niet na te gaan.

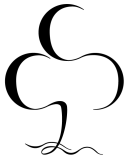
Dat geldt ook voor de toerekening van kosten. Het is mogelijk dat deelnemende gemeenten een groter budget ter beschikking stellen dan er aan diensten ten behoeve van de gemeentelijke klanten wordt besteed.

Monitoring

Voor de bepaling van de doeltreffendheid is het van belang dat doelen SMART geformuleerd zijn. In de beginperiode was dit in beperkte mate het geval. De aanpassing van de werkwijze, van grootschalige inkoop van trajecten naar het leveren van maatwerk, is tot stand gekomen door kwalitatieve informatie of door een inschatting van de effectiviteit door de ISD, zonder dat daar heldere monitoring onder zat. De aangepaste werkwijze (maatwerk) heeft kennelijk wel betere resultaten opgeleverd. Maar ook organisatieveranderingen (integratie met het UWV/Werkbedrijf en het uit elkaar halen van re-integratie en verstrekking uitkeringen) kunnen een bijdrage aan de betere resultaten hebben geleverd. Wat de bijdrage is van de veranderde werkwijze en wat van de organisatieveranderingen is niet door de ISD nagegaan.

Doeltreffendheid en doelmatigheid

Dit alles betekent dat de met de beschikbare informatie niet te bepalen is of de uitvoering van het re-integratiebeleid in de gemeente Tynaarlo *voldoende* doelmatig en doeltreffend is. Voor de doeltreffendheid geldt dat, vergeleken met referentiegemeenten, de resultaten voor Tynaarlo, voor zover te bepalen, redelijk tot goed zijn. Maar niet vast te stellen is of de doelen, voor zover geformuleerd, voldoende ambitieus zijn, gezien de uitgangssituatie en het klantenbestand. Met andere woorden: wordt er uitgetaald wat er in zit.

Een zelfde type conclusie moet getrokken worden over de doelmatigheid van het re-integratiebeleid. Bij het ontbreken van voldoende inzicht in de doeltreffendheid kan de doelmatigheid niet bepaald worden. Bovendien kan niet worden bepaald welke inzet van middelen (instrumenten en kosten) verantwoordelijk is voor het bereikte resultaat. Ook is onvoldoende helder of het door de gemeente beschikbaar gestelde budget ten goede komt aan de klanten uit de gemeente.

Wel is de uitvoering door de ISD efficiënter dan wanneer die door de gemeente Tynaarlo zelf zou worden gedaan.

Vaststelling doelen door gemeenteraad

Een volgende conclusie is dat de gemeenteraad in onvoldoende mate harde (meetbare) doelen stelt voor verschillende doelgroepen. Daarbij hoort de constatering dat de beleidsdoelen die op voorstel van de ISD door de raad zijn vastgesteld, uitgaan van een klantenbestand van de ISD dat voor de deelnemende gemeenten een zelfde opbouw en samenstelling heeft.

Controle door gemeenteraad

De informatie op basis waarvan de raad controleert en (eventueel) beleid bijstuurt is sterk financieel gericht. Het gevaar is daarmee aanwezig dat de doelstelling om binnen het door het rijk beschikbaar gestelde budget te blijven veel zwaarder weegt dan om de afgesproken inhoudelijke doelen te halen.

Aanbevelingen uit het rapport van de commissie zijn:

- Stel als raad beleidsprestaties voor de gemeente Tynaarlo vast die geschikt zijn om te monitoren en voldoen aan de algemeen gestelde beleidsdoelen. Vraag hierbij om een analyse van de uitgangssituatie en om informatie over kosten van alternatieven. Hierbij is vooral van belang de inzet van middelen en de doelen per trede op de re-integratieladder.
- Gebruik als ISD het cliëntvolgsysteem nadrukkelijk als plaats waar managementinformatie (prestatiecijfers) kan worden gegenereerd. Hierbij kan ook gedacht worden aan informatie over de effectiviteit van ingezette instrumenten. Veel aandacht is nodig voor het juist en eenduidig bijhouden van de informatie over de trede op de participatieladder.
- Om de aansluiting tussen ISD en re-integratiepartners (nu Alescon en DAAT) optimaal te laten zijn is permanente aandacht voor deskundigheid in 'eigen huis' nodig. Technisch gezien is het gelijk laten lopen van de participatieladder (ISD) en het loonwaardesysteem van re-integratiepartners (Alescon) een mogelijkheid om de aansluiting en monitoring verder te verbeteren.

Het College van Burgemeester en Wethouders heeft nog niet gereageerd op het concept- rapport. Die reactie zal bij de behandeling van het rapport in de raad op 24 mei worden gegeven.

Gevraagd besluit

Kennis nemen van het onderzoek van de Rekenkamercommissie Tynaarlo ("zicht op succes"; onderzoek naar het re-integratiebeleid) en daarover desgewenst de discussie voeren

Namens de Rekenkamercommissie van de Gemeente Tynaarlo

Mr. M.Y. van der Veen, voorzitter.